

Dagens ord – du

Kort förklaring: Du är ett ord som används när man pratar direkt med en person. När någon säger du, menar de personen de pratar med.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet du kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet du.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Jag finns här av Linn Johnels.
- Berätta att dagens ord är du.
- Säg ordet du med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Du är ett ord som används när man pratar direkt med någon. När någon säger du, menar de den de pratar med”.
- Visa genom att två personal ställer sig mitt emot varandra. Personal 1 frågar ”Vad heter du?” och pekar på personal 2. Personal 2 säger ”Jag heter [nn]” och pekar på sig själv, frågar sedan tillbaka ”Vad heter du?” och pekar på personal 1. Hjälp varje elev att fråga en kompis ”Vad heter du?” genom att trycka på talknappen eller att titta/peka på remsan med bildsymboler.

Förslag på material:

talknapp, remsa med bildsymboler

Tips! Om alla elever har en egen stödperson kan de göra detta samtidigt, annars en i taget.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Kim och Tim antingen på skärm eller utskriven.

Hej kompis!

Eleverna och personalen sitter i en ring eller halvcirkel så att de ser varandra. Håll upp sjalarna och visa att några har samma färg. Ge två av personalen en varsin sjal med samma färg. De säger ”Du och jag har samma!” och går fram till varandra och säger ”Hej!” Dela sedan ut en varsin sjal till alla i gruppen. Säg att de ska hitta kompisen som har samma färg på sjalen och säga hej. När eleverna hittat kompisen med samma färg på sjal säger de ”Du och jag har samma!” och sedan säger de ”Hej!”

Förslag på material: En sjal var till varje elev och personal och minst två av varje färg.

Tips! Det går bra att använda något annat än sjalar som ni har två likadana av.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen **(d-u)** och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Du är min kompis
- Kompisbandet - Du är min bästa kompis
- Djungelboken - Jag Vill Va' Som Du
- Du är så fin
- Om du var här med Sign Up
- Kom och va med av Små sånger för stora hjärtan

Böcker:

Jag vaktar hunden av Pija Lindenbaum

Vad gör alla? av Anne-Marie Körling

Kan jag med av Pija Lindenbaum

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet du under hela skoldagen när ni pratar med eleverna och med varandra. Kom ihåg att notera och modellera om eleverna uttrycker ordet du med kroppsspråk. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
du göra du hjälpa du hämta	inte du du inte gå du gå!	vill du ? när du gå? du , jag gå vart går du ?	du jag du samma du kan du gör

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet du. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Kim och Tim – berättelse
- Kim och Tim – ramsa
- Kim och Tim – frågor
- Kim och Tim – välj samma
- Kim och Tim – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Skriv pratbubblor till fotografier: exempelvis "vart ska du gå?", "vad gör du?"
Läsa, skriva	Hjälp eleverna att skriva meddelanden till varandra "Vill du...?"
Motorik	Följ instruktioner där ordet du används, till exempel "du kan hoppa" eller "nu får du kasta bollen". Delta i rörelselekar där någon tilltalas med ordet du.
Vardagsaktiviteter	Förstå när någon säger du i vardagliga situationer, till exempel "Kan du hämta jackan?". Använda ordet du när man pratar med andra och ber om hjälp eller ställer frågor.
Verklighetsuppfattning	Förstå att ordet du betyder den person man pratar med. Uppmärksamma vem som är du i olika situationer och samtal. Skilja på orden jag, du och vi.

Fler förslag som inspiration!

Finns i sjön

Material: Foton på eleverna i klassen i flera exemplar. Vid behov en talknapp med ”har du...” och sätt att visa ja/nej.

Ord/fraser: har du, du

Gör så här: Blanda och dela ut foton. Turas om att fråga “Har du...”

Dance battle

Material: högtalare, musik

Ord/fraser: du, nu du

Gör så här: Elever och personal står i en ring. Sätt på musik, alla dansar, en går in i mitten och dansar och väljer sedan vem som får gå in i ringen sedan genom att peka eller titta.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel om ämnet "Idag bestämmer jag": Du ska _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- bilder med handlingar/rörelser
- exempelvis verbsida i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

d u

